

GÜNÜMÜZDE TÜRKOLOJİ ÖĞRETİMİNİN İÇİNDE BULUNDUĞU SORUNLAR - IV*

Aysu ATA**

Sözlerime Atatürk'ün kurmuş olduğu bu Kurum'da davetli konuşmacı olmaktan dolayı memnuniyetimi ve teşekkürlerimi sunarak başlamak isterim. Tarihî Türk yazı dilleriyle yazılmış metinleri çözümlerken yöntem olarak nelere dikkat edeceğimiz konusunu daha önce bu bildiri başlığı altında ele almıştım. Ben bugünkü bildirimde de “niçin yayın yapıyoruz?”a cevap arayacak ve yayın yaparken nelere dikkat etmemiz gerektiği konusunda bir şeyler söylemeye devam edeceğim. Bunu yaparken de benimle aynı görüşü paylaşanlara sözü bırakıp yeri geldiğinde kendim konuyu açmak için söze gireceğim. Bu arada söyleyeceklerim sadece bu salonda bulunan kişilerin çalıştıkları alanla ilgili olmayacak, bütün akademik hayatı kapsayacak ve gündemde olan hususları içerecek.

İlk sözü vereceğim kişi, Hacettepe Üniversitesi Kimya Bölümünün emekli öğretim üyesi, aynı zamanda 23 Haziran 2014 tarihinde TÜBA Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan seçim sonucu TÜBA'ya şeref üyesi seçilen Prof. Dr. Mehmet Doğan. Türkiye Bilimler Akademisi'nin internet sayfasından aldığım bilgiye göre, “Donuk ışıklı boşalım lambasının emisyon spektroskopisinde uyarıcı kaynak olarak kullanılabilirliğini araştırdığı bu konu ile ödüle layık görülen Prof. Dr. Doğan, bu alanda yaptığı çalışmalar ile birçok araştırmacının yönlendirilmesine ve yeni bilimsel buluşların yapılmasına katkıda bulunmuş. Adı geçen Hocamızın kendi alanındaki çalışmaları ve başarıları yanında bilim nedir, bilimin gelişim tarihi, felsefi ve bilimsel yöntemler, başarıyı ve -Prof. Doğan'ın deyişiyle- bilimciyi değerlendirme kriterleri konularında pek çok yazısı da var. *Cumhuriyet Gazetesi*, *Bilim Teknik* ekinin 31 Temmuz 1999 tarih ve 645 sayılı nüshasında “Bilimsel yayın, ama niçin?” başlıklı yazısında Doğan, bilimsel yayının ortaya konulma nedenini şöyle açıklar: “Amaç çalışılan kuruluşun, kurumun, toplumun hatta tüm insanlığın yararı ve kullanımı için bilgi üretmek, yayımlayarak da bu sonuçların paylaşımını sağlamak olmalıdır. Yayın yapmış olmak, yayın sıralamasında bir sıra daha öne geçmek için yayın yapmak anlamsızdır.” Prof. Dr. Doğan bu açıklamadan sonra yapılan bilimsel yayınların gelişmiş Batı ve Uzakdoğu ülkelerinde topluma çok şey kazandırdığını, bilimsel yayın sonucuna göre ülkelerin eğitim, bilim, yatırım, üretim politikalarının şekillendiğini söylemiştir. Yani kısaca şunu söylüyor: Bilimsel yayınlar, bu yayınlardan yararlanmasını bilen toplumlara hizmet eder, çok şey kazandırır. Prof. Dr. Mehmet Doğan'ın bu

* *Tarihî Türk Yazı Dilleri Toplantıları I: Yöntem Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı*, Türk Dil Kurumu 27 Aralık 2019'da sunulan metindir.

** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
e-posta: aata69@gmail.com

yazısında şöyle bir yargısı da yer alır: “Ülkemiz kaynaklı yayınları incelediğimde, bunların büyük bir bölümünün üniversiteler ve akademik yükselme amacıyla yapıldığı görülür.”

Söz konusu yazıda yazılanları kabul etmeyip “Yayın, Bilimin Haberleşme Aracıdır; Başka Hiçbir Görevi de Yoktur” başlıklı cevabî yazı da yazılmıştır. Bu yazının sahibi Prof. Dr. Celâl Şengör’dür. Prof. Dr. Şengör’ün yazısında şöyle bir cümle geçiyor: “Yalnız akli olan bilimin sonuçlarını, yani doğayı daha iyi anlama imkânlarını, yaşamını, toplumunu, çevresini daha zevkli, daha emin, daha sağlıklı yapmak için kullanmaya çalışır.” Yani burada yalnız bilimden yararlanmasını bilen akıllı insanlar adına bilimin yani bilimsel faaliyetlerin sunduğu imkânlar sıralanır. Bu yazının ardından Doğan, aynı süreli yayında yine 1999’da olmak üzere “Şengör’e Yanıt” başlığı altında cevap verir. Yanıtında Anadolu’nun fakir bir köyünden çıkarak eski Köy enstitülerinin ilk öğretmen okuluna dönüşen parasız yatılı bir okulda okuma ve daha sonra da Alman hükümeti bursu ile yurtdışında doktora imkânı bulan birisi olarak her koşulda kendinden çok topluma hizmeti ön planda tuttuğunu açıklamıştır. Ardından da bilim adamının sırf kendini tatmin edecek hatta anlam dünyasını ve bilgi düzeyini genişletecek bilim yapma lüksüne sahip olmadığını söylemiştir.

Bu iki bilim adamı fen bilimlerinden. Bizim alanımızda da bir zamanlar Orhan Şaik Gökyay’ın eleştiri yazılarının toplandığı *Destursuz Bağa Girenler* ile Prof. Dr. Talat Tekin’in *Türkoloji Eleştirileri* adlı kitapları ve tarih alanında Prof. Dr. Hakan Erdem’in *Tarih-Lenk* adlı kitabının yanı sıra Semih Tezcan ile Zeynep Korkmaz, Talat Tekin ile Ahmet Bican Ercilasun ve Saadet Çağatay’ın karşılıklı yazdıkları yazıları bilmeyen yoktur. Fakat günümüzde bu türden eleştirel bakış veya eleştiriye cevap verme gündemine yok olmakta.

Buna dair bir örnek vermek istiyorum. Bu örnek de kutsal metnimiz olan Kur’an-ı Kerim’in Türkçeye tercümesiyle ilgili. Yani toplumu yakından ilgilendiren bir çalışma. Hem de Türkçeye “ilk” tercüme olduğu iddiasıyla adlandırılan bir kitap. Örneğim, 2018 yılında Konya Selçuklu Belediyesi tarafından yayımlanan Suat Ünlü’nün *Karahanlı Türkçesi İlk Satır-Altı Transkribeli Kur’an Tercümesi*. Bu çalışma, Türk İslam Eserleri Müzesi (TİEM) 73’te kayıtlı nüshaya dayanıyor. Kitabın birinci cildinin Önsöz’ünde verilen bilgiye göre 20 cilt olması planlanan bu çalışmanın ancak 8 cildi yayımlanmış. 451 varak olan bu nüsha üzerine 2004 yılında tamamlanan Prof. Dr. Suat Ünlü ve Prof. Dr. Abdullah Kök’e ait iki doktora tezi var. “Giriş, Metin, İnceleme, Analitik Dizin” bölümlerinin yer aldığı *Karahanlı Türkçesi Satır-Arası Kur’an Tercümesi* adını taşıyan bu tezlerden A. Kök 1v-235v2’ye kadar, S. Ünlü ise 235v3’ten nüshanın sonuna yani 451r7’ye kadarki kısım üzerinde çalışmışlar. Abdullah Kök, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde, Suat Ünlü ise Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde tezlerini tamamlayıp “Doktor” unvanını aldılar.

Sözü edilen kitabın “Kaynakça” bölümüne göre, tezler bittikten sonra bu nüshanın tamamı üzerine, Kök ve Ünlü tarafından değişik açılardan bildiri veya makale konusu yapılmaya devam edilmiş. Kök 6, Ünlü ise 11 yazısında bu nüshayı ve diğer ilk dönem Kur’an tercümelerini değişik açılardan işlemler. Ayrıca Kaynakça’da 2017 yılı Konya/ Selçuklu

Belediyesi tarafından yayımlanmış olarak gösterilen aşağıda künyesi verilen şu çalışma dikkatimi çekti:

KÖK, Abdullah ve Suat Ünlü, *Karahanlı Türkçesi Satır-Altı Kur'an Tercümesi (TİEM 73) Giriş-İnceleme-Metin*, Selçuklu Belediyesi Yay. Cilt 1, Konya, 2017.

ÜNLÜ, Suat ve Abdullah KÖK, *Karahanlı Türkçesi Satır-Altı Kur'an Tercümesi (TİEM 73) Tıpkı Basım*, Selçuklu Belediyesi Yay. Cilt 2. Konya, 2017.

Kur'an tercümeleri benim de ortak çalışma alanım olması dolayısıyla yayımlanmadığını görmediğim bu çalışma için “böyle bir yayının olup olmadığını” Selçuklu Belediyesi’ne telefon açıp sormam sonucu, bu künyeye sahip yayının “iki araştırmacının arasındaki anlaşmazlık sonucu baskıya girmediğini” öğrendim. Ortak yaptığımız henüz baskıya girmemiş bir çalışmayı, kendi isminizle yayımladığınız bir kitabın Kaynakça’sında yayımlanmış gibi göstermek!!!! Bu nasıl yapılabilir, nasıl kabul edilebilir ve yapılan bu işin bilimsellikle ne ilgisi vardır? Ayrıca yukarıda verilen künyeden anlaşıldığına göre, bir yıl önce A. Kök ile birlikte yayımlamak üzere hazırlanan, 20 cilt tutarında olması planlanan böylesine kapsamlı bir çalışmanın bir yıl sonra tek isimle yayımlanmasının değerlendirilmesini tamamıyla sizlere bırakıyorum. Tabii bu arada bana telefonda “telifi ödediğimiz hâlde kendi aralarında anlaşmazlık oldu” diyen Selçuklu Belediyesi yetkililerinin değerlendirilmesi de sizlere düşüyor. Ayrıca yayımlanmamış ama yayımlanmış gibi gösterilen hayalî yayının yazılmasında da yanlışlığın olması gayet doğal. Ama künyenin doğru olabilmesi için yayının olması gerektiğinden oradaki yanlışlığı söylemeye gerek yok diye düşünüyorum.

Bu yazıda vereceğim sadece üç örnek, nüshanın en başına ait olduğundan A. Kök’ün yaptığı doktora teziyle ilgili de olacak denilebilir. Yalnız burada yazdıklarımın sadece yayın sahibi olarak Suat Ünlü’yü bağladığını vurgulamak isterim. Zaten Suat Ünlü de 1. cildin Önsöz’ünde A. Kök’ün adını sadece teşekkür kısmında “... problemleri çözümlerinde doktora tezinden yararlandığım Prof. Dr. Abdullah Kök’e ... teşekkürlerimi bir borç bilirim.” şeklinde geçirmiştir. Hemen şunu da söylemeliyim ki burada verilen ve fişlenip de rafa kaldırılan örnekler, hem A. Kök’ün tezinde hem de S. Ünlü’nün kitabında aynı şekilde geçen yanlışlardır. Bu konuda herkesin kabul edeceği genel bir söz söyleyecek olursak, doğru tektir, ama bir yanlışın farklı iki kişi tarafından aynı şekilde yapılmış olması insanda farklı düşünceler yaratır.

Abdullah Kök’ün yapmış olduğu tezin ilk üç suresi ile Suat Ünlü’nün tezinin 21.-32. sureleri Prof. Dr. O. F. Sertkaya tarafından 2013 yılında *Makaleler- 2. (Seçme Araştırma ve İncelemeler)*’de (s. 167-181) değerlendirilmiş. Sertkaya Hoca’nın A. Kök’ün yaptığı tez çalışmasının ilk üç suresini değerlendirirken yanlış okumalara verdiği ilk örnek, Kur’an’ın ilk suresi yani Fatıha suresinin başında yer alan *Bi’smi’llah* (1v1) üzerinedir. Orijinal metinde gayet okunaklı bir şekilde “törütgenimiz” yazan bu başlangıç sözü ve devamı Ünlü de *törütgen siz bir ugan idi atı birle* şeklinde yer almaktadır. Prof. Dr. Sertkaya’nın 2013 yılında yapmış olduğu düzeltmeyi, 2018’deki yayınında görmezden gelerek, değerlendirmeye almayarak Ünlü daha işin başlangıcında yanlış yola sapmıştır.

2r3'te Fatıha suresinin son ayetinde geçen *ermes öfkenmes anlar üze takı yana yoldın azmış* cümlesinde geçen *öfkenmes* şeklinin yanlışlığını yine Sertkaya Hoca dile getirmiştir. Ünlü, *Açıklamalı Sözlük* cildinde *öfke* isminden “gazaba uğratılmak, gazap edilmek” anlamlarıyla geçen *öfken-* diye bir fiilin varlığını ortaya koymakla alana büyük hizmette bulunmuştur doğrusu!

Bir başka yanlış da 2v5'te Bakara suresi 4. ayette geçen “ahirete onlar şüphesiz inanırlar” anlamındaki *kedinki ajunka anlar seziksiz inarlar* cümlesindeki *inarlar* yapısının “inanırlar” yerine kullanılmasıdır. *Açıklamalı Sözlüğü*'ne alıp açıklamadığı *ina-* şekli için tek söylenecek söz, Suat Ünlü'nün yeni bir fiil icat etmekte gerçekten cesur olmaya devam ettiğidir. Orijinal metne bakıldığında bu sözün *biterler* okunacağı, “inanmak” anlamında *büt- ~ bit-* fiilinin olduğunu söylemek durumundayım.

Bu yanlışları ikinci kez ortaya dökmenin Ünlü ve Ünlü'nün yayını için fayda sağlayacağı kanaatinde değilim. O yüzden burada, fişlediğim yanlışları tek tek saymayacağım. Ancak şunu söyleyebilirim, önceden beri Kur'an tercümelemleri arasında en önemli nüshalardan biri olduğu söylenegelen TİEM 73'ün önemi düzgün bir şekilde okunduktan sonra sağlam dil değerlendirmeleriyle ortaya konulacaktır. Ve ancak ondan sonra bilimsel bir yayın olarak insanlık adına yarar sağlamaya başlayacaktır. Kitabın bu hâliyle bir tek kişiye faydası var, o da malumunuz.

Burada dikkatinizi çekmek istediğim nokta, gerçeği arama yani bilim yapma yolunda ne denli samimi olduğumuz ve bilimin ilerlemesini sağlayacak eleştiriye ne denli kapalı oluşumuzdur. 2013 yılında bir meslektaş büyüğünüz, arkadaşınızın yaptığı teze eleştiri yazısı yazıyor fakat siz o yazıda yazılanların hiç birine dikkatinizi vermeden 2018 yılında o çalışmayı aynıyla yayımlıyorsunuz. Pekala bunu nasıl anlamalıyız? Eğer yapılan eleştiriye yanlış buluyor iseniz bunu siz de basbayağı bir yazı malzemesi yapabildiniz. Eğer doğru ise niçin düzeltip çalışmaya dahil etmediniz. Buradaki anlayışı çözmek hakikaten çok zor. Yeni bir yayın ortaya konulurken ne amaçlanmaktadır ve bu amaç ne derece yerine getirilmiştir?

Başka bir deyişle söyleyecek olursak; hangi dalda olursa olsun bilim adamının gerçeği bulmak arzusunda dürüst olması gerektiği en önemli özelliktir. Amacın gerçeği aramak dışına çıktığı hiçbir yerde bilim olamaz. Bir bakıma bu sözleri söyleten Atatürk'ün şu sözleriydi: “Kastettiğimiz ilim, hakikati bilmektir.”

Şimdi de bir başka hususa değinmek istiyorum. Bu konuda bana tercüman olacak kişi Orhan Bursalı. Onun 5 Temmuz 2016'daki yazısı. “Bilim hem bizi hem insanlığı kurtarabilir... Ama hırsızlıkta önde gidiyoruz...” başlıklı bu yazıya, bilimsel olarak iki dünyamızın var olduğunu söyleyerek başlamış. Bunlardan biri uluslararası göstergelere göre gerçekten başarılı araştırmalar yapan ciddi bilim dünyamız, diğeri Bursalı'nın deyişiyle “Müthiş bilimsel hırsızlıklar”ımız. Yazıda, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Politikaları Araştırma ve Uygulama Merkezi (BEPAM)'ın yüksek lisans ve doktora tezlerinde “Akademik yazı kalitesi”ni araştırma kapsamında yaptığı araştırmanın sonuçlarını veriyor. Bu araştırmaya göre devlet ve vakıf üniversitelerinde “yüksek çalıntılı tez” oranı epey yüksek. Yazıda bunun nedeni olarak sadece tezi yapan gençler suçlu bulunmuyor, tez hocaları ve

üniversitelerin tez yönetim sistemleri de sorgulanıyor. Ve Bursalı nihayetinde şu sonuca varır: “Çalıntıya hoşgörü yüksekliği. Bunun bir yanıtı, şüphesiz bilimsel hırsızlığın ülkemizde yeterince cezalandırılmaması, üniversiteler dâhil YÖK sisteminin de epey vurdumduymaz halleri, bilimsel hırsızlıkta cezalandırma sisteminin, evrensel ölçütlere göre geri kalması.”

Bu açıklamalardan sonra ben yine söze girmek bu sefer profesörlük çalışması olarak sunulan bir çalışmadan bahsetmek istiyorum. O çalışma da Ünlü’ye ait. 2018 yılında Ünlü’nün yukarıda söylediğim 8 ciltlik kitabı dışında gerek baskıya giren gerekse e-kitap olarak yayımlanan başka bir kitabı daha var. 5 ciltlik kitabın adı, *Ayet Bağlamında Türkiye Türkçesi Mealli Doğu Türkçesi (TIEM 73 KT, Rylands KT, Anonim KT, Hekimoğlu KT, Özbekistan KT) Satır Altı Karşılaştırmalı Kur’an Tercümeleeri*. Kitap adında da yer alan Rylands nüshası Kur’an tercümesi (Rylands KT), 2004 yılında Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan *Türkçe İlk Kur’an Tercümesi (Rylands Nüshası) Karahanlı Türkçesi (Giriş-Metin-Notlar-Dizin)* adlı çalışmamda esas aldığım nüshadır. Bu kitabın ikinci ve üçüncü baskıları, 2013 ve 2019 yıllarında sadece isim değişikliği yapılarak *Karahanlı Türkçesinde İlk Kur’an Tercümesi Rylands Nüshası (Giriş-Metin-Notlar-Dizin)* adıyla yapılmıştır.

Ünlü’nün bu kitabı, benim ve Suat Ünlü’nün yukarıda adı geçen nüsha üzerine yayınladığı kitabı haricinde üç Kur’an tercümesinin ayet bağlamında metinlerinin kopya edilmiş hâlidir. Bu, kitabın –bütün ciltlerinin- XXVI. sayfasında “Eser Hazırlanırken Dikkat Edilen Hususlar”ın 1. maddesinde “Eserde kullanılan Kur’an Tercümeleeri eser sahiplerinin okudukları şekilde alınmıştır.” şeklinde ifade edilmiştir. 3. maddede de ise bu kopyalamanın nasıl olacağı konusunda şu şekilde bilgilendirme yapılmıştır: “Yüce Kur’an meali dışındaki Doğu Türkçesi Kur’an tercümelerinin imlayla ilgili açıklama ve imlaya yönelik dipnotları alınmamıştır.” Bütün bunlar yapılırken eser sahibi olarak benim böyle bir yayından haberim ancak bir yıl sonra oldu. Bu arada söz konusu kitabın sahibi ve yayınevi Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun ilgili maddelerini bilmekte ve kitabın ikinci sayfasında bunu şu şekilde vermektedirler: “Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın telif hakları 5846 sayılı yasanın hükmüne göre, kitabı yayımlayan Hiperlink Eğitim İletişim Yay. San. Ve Tic. Ltd. Şti. ve Suat Ünlü’ye aittir. Yayımcının ve yazarın izni olmadan kopyalanamaz. Ancak kaynak gösterilerek kısa alıntı yapılabilir.” Pekala, ya bizim kitaplarımız! Benim kitabımda da “5846 sayılı Yasa’ya göre eserin bütün yayın, çeviri ve alıntı hakları Türk Dil Kurumu’na aittir” yazıyor. Ne olacak şimdi?

Ben bu durumda kendi adıma gerekeni yaptığımı ve yargıya başvurduğumu söylemek isterim. Düşünsenize senelerce çalışıp çabalayıp bir çalışma ortaya koyuyorsunuz ve o çalışmanın tamamı satır satır bir başka yayının içinde. Bunu kabullenmek bana göre çok yanlış. Yanlış çünkü arkadan gelen gençler var. Bu gençler, sadece bizim öğrettiklerimizle değil bizi her hâlimizle örnek alarak da yetişecekler. Ve kendi alanımda akademik kaliteye baktıkça hiç de iyi örnek olduğumuzu söyleyemediğim gibi bozulmanın her geçen gün artmakta olduğunu ifade etmek isterim.

Çalışmamın kopyasının yer aldığı söz konusu kitapta, adım sadece Özel Kısaltmalar ve Doğu Türkçesi Kur’an tercümelerinden Rylands

nüshasının tanıtıldığı Giriş (s. XXIII) bölümü ile Kaynaklar'da geçmektedir. Onun haricinde metnin bütününde atıf yapılmamıştır.

Suat Ünlü konusu bunlarla bitmiyor. Dahası var. Ünlü'nün mensubu olduğu Akdeniz Üniversitesi'nin internetteki kişisel sayfasında, bu 5 ciltlik kitap haricinde, bu ciltlerde yer alan metinlerin örnek cümlelerle açıklamalı sözlüğünün 2019 yılında gerek e-kitap şeklinde erişime açık olduğu gerekse aynı yayınevi tarafından basıldığı yazılıdır. Bu hususu Suat Ünlü yine XXVI. sayfadaki “Eser Hazırlanırken Dikkat Edilen Hususlar”ın 6. maddesinde şu şekilde açıklamıştır: “Eser meydana getirilirken gerek görünüş gerekse de anlaşılabilirlik açısından daha iyi olması için renklendirme yoluna gidilmiştir. Bu durum eserin diğer 5 cildi olan Sözlük kısmı için de geçerlidir.” Bahsi geçen 5 ciltlik sözlük 6. ciltten 10. cilde kadar *Doğu Türkçesi Kur'an Tercümeleleri (TIEM 73 KT, Anonim KT, Rylands KT, Hekimoğlu KT, Özbekistan KT) Örnekli-Açıklamalı Sözlüğü* (Hiperlink, İstanbul 2019) ismiyle geçmektedir. Ciltler ise şöyledir: (A-Ç) Cilt: 6; (D-İ) Cilt: 7; (K-O) Cilt: 8; (Ö-T) Cilt: 9; (U-Z) Cilt: 10. Bu yayının da kopyalama yoluyla yapıldığı açıktır.

Ayrıca Suat Ünlü'nün 2012 yılında *Doğu ve Batı Türkçesi Kur'an Tercümeleleri Sözlüğü* (Eğitim Yayınevi, Konya 2012); *Harezmi Altınordu Türkçesi Sözlüğü* (Eğitim Yayınevi, Konya 2012); *Karahanlı Türkçesi Sözlüğü* (Eğitim Yayınevi, Konya 2012) ve 2013'teki *Çağatay Türkçesi Sözlüğü* (Eğitim Yayınevi, Manisa 2013) adlı yayınların da bilimsel etiğe aykırı şekilde kes-kopyala-yapıştır yoluyla ortaya koyulmuş kitaplar olduğu sanırım malumunuz.

Burada amacımın adını andığım kişiyi hedef tahtasına oturtmak olmadığını bilmenizi isterim. Bilim adamının dürüst, kendine, mesleğine, bilime, doğaya ve etik değerlere saygılı olması ve böyle insanlar yetiştirmesi gerekirken bu değerleri hiçe sayan ve bu aksaklığı yaratanlar bizleriz. Bizleriz çünkü özgün nitelikte yüksek lisans ve doktora tez konuları vermeyen, bizleriz intihale, kopyalamaya müsaade eden, bizleriz yine kes, kopyala, yapıştır ile yardımcı doçent, doçent ve profesör olunacağının yolunu açan, yine bizleriz YÖK'te görev alan ve benzer durumlara göz yumayan ayrıca bizleriz yine bu konuda açılan davalarda bilirkişi olup o işi yapanı aklayan. Artık çok ciddi bir şekilde kendimize gelme zamanı geldi geçiyor bile.

Kaynakça

Bursalı, Orhan (2016), “Bilim hem bizi hem insanlığı kurtarabilir... Ama hırsızlıkta önde gidiyoruz...”, *Cumhuriyet*, 05 Temmuz.

Doğan, Mehmet (1999), “Bilimsel yayın, ama niçin?”, *Cumhuriyet Bilim Teknik*, 31 Temmuz, S. 645, s. 15-16.

_____ (1999), “Şengör'e Yanıt”, *Cumhuriyet Bilim Teknik*, S. 657, s. 15.

Şengör, A. M. Celâl (1999), “Yayın, Bilimin Haberleşme Aracıdır; Başka Hiçbir Görevi de Yoktur”, *Cumhuriyet Bilim Teknik*, 28 Ağustos, S. 649, s. 21.